

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W BURSIE SZKOLNEJ W ELKU

Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870)
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900)
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)
- Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120, poz. 526)
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012, poz. 1169)

Spis treści

Rozdział I

Informacje ogólne

Wprowadzenie

Słowniczek pojęć

Rozdział II

Standardy ochrony małoletnich

Rozdział III

Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Bursie Szkolnej w Elku.

1. Zasady zatrudniania pracowników w Bursie Szkolnej w Elku oraz dopuszczania do kontaktu innych osób z małoletnimi.
2. Zasady bezpiecznych relacji wychowanków i personelu placówki.
3. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony wychowanków przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.
4. Zasady ochrony wizerunku małoletniego.
5. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich.

Rozdział IV

Zasady i procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego

1. Zasady i procedury podejmowania w sytuacji podejrzenia stosowania przemocy domowej.
2. Zasady i procedury postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia cyfrowego
 - 2.1. Podejrzenie lub zaistnienia „cyberprzemocy”
 - 2.2. Dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych
 - 2.3. Naruszenie prywatności, dotyczących nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku małoletniego
 - 2.4. Nawiązanie przez małoletnich niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, pedofilia
 - 2.5. Seksting, prowokacyjne zachowania i aktywność seksualna w celu osiągnięcia dochodu przez małoletniego.
 - 2.6. Bezkrytyczna wiara w treści zamieszczane w Internecie, nieumiejętność odróżniania treści prawdziwych od nieprawdziwych, szkodliwość reklam

ROZDZIAŁ I INFORMACJE OGÓLNE

1. Wprowadzenie

W konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich” przyjęto następujące założenia:

- w Bursie Szkolnej w Ełku nie są zatrudniane osoby, mogące zagrażać bezpieczeństwu małoletnich,
- wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy,
- podejmowane w placówce postępowania nie mogą naruszać praw dziecka, praw człowieka, praw określonych w statucie Bursy oraz bezpieczeństwa danych osobowych,
- małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami,
- małoletni wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych i czynią to mając świadomość skuteczności podejmowanych w placówce działań.

Ponadto przyjęto, że:

- prowadzone w placówce postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich jest zorganizowane w sposób zapewniający im skuteczną ochronę,
- działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów.

2. Słowniczek pojęć

Ilekczo w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

małoletnim (dziecku, uczniu, wychowanku) - należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia,

personelu - należy przez to rozumieć każdego pracownika Bursy Szkolnej w Ełku, bez względu na formę zatrudnienia,

dyrektorze - należy przez to rozumieć dyrektora Bursy Szkolnej w Ełku,

rodzicu - należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod jego władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka,

opiekunie prawnym małoletniego - jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe,

„osobie najbliższej wychowankowi” - należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcie, dziadka; rodzeństwo: siostrę, brata (w tym rodzeństwo przyrodnie), a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku - osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego,

przemocy fizycznej - należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.,

przemocy seksualnej - należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa,

przemocy psychicznej - należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych,

zaniechanie - należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju,

przemocy domowej - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące

szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą,
osobie stosującej przemoc domową - należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej.
świadku przemocy domowej - należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

ROZDZIAŁ II

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W BURSIE SZKOLNEJ W EŁKU

1. Standard I

Wychowankowie, rodzice i pracownicy Bursy Szkolnej w Ełku znają „Standardy ochrony małoletnich”. Dokument jest dostępny i upowszechniany.

Wskaźniki realizacji standardu:

- zapoznano z nim personel placówki, rodziców/opiekunów prawnych wychowanków oraz wychowanków,
- dokument wprowadzono do stosowania w placówce,
- dokument udostępniono na stronie internetowej Bursy Szkolnej w Ełku oraz w widocznym miejscu w budynku placówki,
- dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich i zawierającej informacje dla nich istotne,
- informacje o treści dokumentu upowszechniane są wśród rodziców,
- publikacja dokumentu spełnia wymogi Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Standard II

Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w placówce.

Wskaźniki realizacji standardu:

- w placówce zatrudnia się personel po wcześniejszej weryfikacji w Krajowym Rejestrze Karnym, Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, a w przypadku stanowisk pedagogicznych dodatkowo w Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych. W przypadku zatrudnienia obcokrajowców personel weryfikuje osobę w rejestrach karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych poprzez oświadczenia o niekaralności,
- dyrektor placówki określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich”,
- pracownicy placówki są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciążyącej na nich za nieprzestrzeganie standardów ochrony małoletnich,
- w placówce prowadzona jest systematyczna edukacja wszystkich pracowników z zakresu ochrony wychowanków przed krzywdzeniem, a w szczególności:
 - rozpoznawania symptomów krzywdzenia wychowanków,
 - procedur interwencji w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia, a także posiadania informacji o krzywdzeniu wychowanka,
 - dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną małoletnich,
 - znajomości praw dziecka, praw człowieka i praw ucznia oraz zasad bezpiecznego przetwarzania udostępnionych danych osobowych,
 - odpowiedzialności prawnej za zdrowie i życie powierzonych opiece małoletnich,
 - procedury „Niebieskiej Karty”,
 - bezpieczeństwa relacji całego personelu z wychowankami, uwzględniającą wiedzę o zachowaniach pożądanym i niedozwolonym w kontaktach z wychowankiem,

- w placówce prowadzi się systematyczną diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących poczucia bezpieczeństwa wychowanków, a w szczególności w obszarach:
 - relacji między wychowawcami i wychowankami,
 - relacji między wychowankami,
 - poczucia bezpieczeństwa psychofizycznego, z uwzględnieniem zagrożeń środowiskowych,
 - środowiska Bursy Szkolnej (bezpieczeństwo emocjonalne, poszanowanie odmienności, równość i sprawiedliwość w przestrzeganiu zasad i regulaminów Bursy, podmiotowe traktowanie wychowanków).

Standard III

Bursa Szkolna w Elku oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.

Wskaźniki realizacji standardu:

- na stronie www.bursa.elk.pl znajdują się informacje na temat: wychowania dzieci bez przemocy, ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem, zagrożeń bezpieczeństwa dziecka w Internecie, możliwości podnoszenia umiejętności wychowawczych oraz dane kontaktowe placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych.
- wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w placówce „Standardów ochrony małoletnich” oraz znają procedury zgłaszania zagrożeń.

Standard IV

Bursa Szkolna w Elku zapewnia wychowankom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

Wskaźniki realizacji standardu:

- Bursa Szkolna oferuje wychowankom edukację w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem,
- wychowankowie zostali poinformowani, do kogo mogą się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania,
- w placówce dostępne są dla wychowanków materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem seksualnym oraz zasad bezpieczeństwa w Internecie,
- w placówce wyeksponowane są informacje dla wychowanków na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard V

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę wychowankom.

Wskaźniki realizacji standardu:

- precyzyjnie określono procedury interwencji personelu w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, tj.:
 - przemocy rówieśniczej,
 - przemocy domowej,
 - niedozwolonych zachowań personelu wobec małoletnich,
 - cyberprzemocy,
- postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia wychowanka nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu),
- w placówce ustalone są zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy,

- w placówce wskazano osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osobę odpowiedzialną za wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”,
- w placówce wskazano osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenia mu wsparcia. Informacja o osobach przyjmujących zgłoszenia jest upowszechniona na stronie internetowej placówki oraz na tablicach ogłoszeń Bursy,
- podmioty postępowania uprawnione do przetwarzania danych osobowych uczestników postępowania w sprawach krzywdzenia małoletnich przestrzegają Polityki Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych, obowiązującej w placówce (RODO).

Standard VI

W Bursie Szkolnej w Elku wzmocnione jest poczucie bezpieczeństwa wychowanków w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

- w placówce opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem,
- w placówce określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone,
- w placówce opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci oraz utrwalonymi w innej formie,
- w placówce opracowano i wdrożono procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w sytuacjach:
 - przemocy fizycznej,
 - przemocy psychicznej,
 - przemocy domowej,
 - przemocy seksualnej,
 - cyberprzemocy,
- w placówce opracowano i wdrożono procedurę „Niebieskiej Karty”,
- pracownicy Bursy Szkolnej realizują plan wsparcia wychowanka po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdzie.

Standard VII

Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Wskaźniki realizacji standardu:

- w placówce prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małoletnich,
- osoby upoważnione do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem wychowanków składają oświadczenie o zachowaniu poufności i zobowiązanie się do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych,
- w procedurze „Niebieskie Karty” stosowane są wzory Kart „A” i „B” oraz kwestionariusze rozpoznania przemocy domowej,
- obieg dokumentów w sprawach związanych z krzywdzeniem małoletnich określa Instrukcja Kancelaryjna,
- zasady przechowywania ujawnionych incydentów lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego jest zgodny z Instrukcją Archiwizacyjną.

Standard VIII

Bursa Szkolna w Elku monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony dzieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

- przyjęte zasady i realizowane procedury ochrony wychowanków są weryfikowane – przynajmniej raz na dwa lata,
- w ramach kontroli zasad i praktyk ochrony małoletnich placówka pozyskuje opinie wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych,
- do weryfikacji dokumentacji wykorzystywane są wnioski z kontroli „Standardów ochrony małoletnich” przez uprawnione do kontroli podmioty zewnętrzne,
- zasady monitoringu oraz termin, zakres i sposób kontroli określa dyrektor placówki.

ROZDZIAŁ III

ZASADY OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZIENIEM OBOWIĄZUJĄCE W BURSIE SZKOLNEJ W EŁKU

1. Zasady zatrudniania pracowników w Bursie Szkolnej w Ełku oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi:

a/ dyrektor placówki przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy (Karta Nauczyciela, Kodeks pracy) oraz terminu jej trwania uzyskuje informacje:

- w przypadku każdego pracownika, wolontariusza, praktykanta z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego,
- w przypadku zatrudnienia każdej osoby w placówce i dopuszczeniem wolontariuszy lub praktykantów do kontaktu z wychowankami i opieki, z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym,

b/ nie jest wymagane przedstawienie zaświadczeń w przypadku, gdy z wychowawcą jest nawiązywany kolejny stosunek pracy w tej samej placówce w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia na podstawie art. 20 ust. 5c poprzedniego stosunku pracy,

c/ pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pedagogicznych składają przed nawiązaniem stosunku pracy pisemne potwierdzenie spełniania warunku:

- posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych,
- że nie toczy się przeciwko kandydatowi postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne,

d/ w przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z dziećmi osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa jest on zobowiązany do złożenia przed zatrudnieniem lub dopuszczeniem do kontaktu z małoletnim informacji z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnim,

d/ w przypadku, gdy prawo państwa, z którego jest osoba, o której mowa w ppkt d nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnim, osoba ta przedkłada informację z rejestru karnego tego państwa,

f/ w przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. e-f, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w pkt 5, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz, że nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi,

g/ oświadczenia, o których mowa w ppkt f, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli

następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

h/ informacje, o których mowa w ppkt d-g, pracodawca utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi,

i/ informacje oraz oświadczenia, o których mowa w ppkt e-g, pracodawca załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do takiej działalności.

2. Zasady bezpiecznych relacji wychowanków i personelu Bursy Szkolnej w Elku:

- pracownicy dbają o bezpieczeństwo wychowanków podczas pobytu w bursie, monitorują sytuacje i dobrostan wychowanków,
- pracownicy wspierają wychowanków w pokonywaniu trudności. Pomoc wychowankom uwzględnia: umiejętności rozwojowe, możliwości wynikające z niepełnosprawności/ specjalnych potrzeb edukacyjnych,
- pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw - wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad kultury,
- zasady bezpiecznych relacji personelu z wychowankiem obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

2.1. ZASADY KOMUNIKACJI Z WYCHOWANKIEM

Komunikacja budująca dobre relacje z wychowankiem

2.1.1. Personel:

- w komunikacji z wychowankiem zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też zrozumienie dla trudności i problemów małoletniego,
- reaguje wg zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich,
- daje wychowankowi prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym przez personel/wychowawcę,
- komunikacja z wychowankiem prowadzona jest w sposób konstruktywny, budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość,
- nie zawstydza, nie upokarza, nie lekceważy i nie obraża wychowanka,
- nie obrzuca wychowanka wyzwiskami, nie wyśmiewa i nie ośmiesza go, np. stosując ośmieszające przezwiska i zdrobnienia,
- unika wypowiedzi nakazujących, komenderujących, nadmiernie moralizujących, krytykanckich. Nie wytyka błędów w sposób, który go rani,
- nie grozi wychowankowi, nie wyraża dezaprobaty wobec jego zachowania czy postępów w nauce w sposób uwłaczający godności i poczuciu własnej wartości,
- nie reaguje złośliwościami, sarkazmem na zachowanie wychowanka lub jego postępy w nauce, nie dowcipkuje i nie żartuje z wychowanka w sposób, który obniża poczucie własnej wartości,
- słucha uważnie wychowanka, udziela mu odpowiedzi adekwatnych do jego wieku i danej sytuacji. W relacjach z wychowankiem stosuje zasady pozytywnej komunikacji: aktywne słuchanie i komunikat JA,
- stosuje zasady informacji zwrotnej wobec np. niewłaściwego zachowania, tj. zwraca uwagę/informuje wychowanka w taki sposób, aby nie czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku,
- nie podnosi głosu na wychowanka w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa wychowanka lub innych wychowanków.

2.1.2. Komunikacja z małoletnim służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny

1/ W rozwiązywaniu konfliktów stosuje następujące zasady konstruktywnej komunikacji:

- nie ocenia,
- nie uogólnia, nie interpretuje,
- nie daje „dobrych rad”, nie moralizuje,
- stosuje komunikaty „JA”,
- oddziela problem od osoby, wyraża brak akceptacji dla zachowania a nie człowieka,
- skupia swoją uwagę na rozmówcy, koncentruje się na tym co mówi,
- okazuje rozmówcy szacunek,
- upewnia się, czy dobrze rozumie swojego rozmówcę,
- wysłuchuje wychowanka,
- mówi wprost – otwarcie wyraża swoje potrzeby, uczucia i propozycje,
- udziela konkretnych informacji zwrotnych.

2/ W komunikacji z wychowankiem podczas rozwiązywaniu konfliktów wystrzega się:

- tzw. stoperów komunikacyjnych: osądzania, krytykowania, wyzywania, rozkazowania, oskarżania, grożenia, odwracania uwagi,
- błędów nadmiernej generalizacji (zamiast mówić o konkretnych sytuacjach i konkretnych przyczynach irytacji, złości, przypisuje się pewne zdarzenia stałym cechom osoby),
- niewłaściwego zrozumienia intencji wychowanka - partnera rozmowy,
- niespójności komunikatu werbalnego z niewerbalnym.

3/ W procesie rozwiązywania konfliktu dba o komunikację dającą małoletniemu poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi u wychowanka poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.

4/ Umiejętnie, w sposób konstruktywny uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów, stosując w zależności od potrzeb różne metody ich rozwiązywania, np. negocjacje, mediacje, arbitraż, facylitację.

5/ Metody dyscyplinowania wychowanka dobiera adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej wychowanka (zakaz stosowania kar fizycznych).

6/ Karanie małoletniego stosuje rozważnie, w sposób uzasadniony i rozumiały dla niego.

7/ Upominając słownie, perswazyjnie, stara się opanować własne negatywne emocje, np. złość, zdenerwowanie.

8/ Wyjaśnia wychowankowi, za co i dlaczego został ukarany. Przekazuje wychowankowi utrzymany w spokojnym tonie komunikat jasny, konkretny, rzeczowy, wolny od stygmatyzowania, nakierowany na ocenę zachowania, a nie jego osoby.

9/ Karząc małoletniego za naganne/niewłaściwe zachowania, personel równocześnie dostrzega i nagradza pozytywne zachowania.

2.1.3. Zakaz stosowania przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

1/ Kontakty personelu z wychowankami nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy wychowankowie są sprawiedliwie traktowani. Pracownicy nie dzielą ich i nie dyskryminują (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).

2/ Personel nie wykorzystuje wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

3/ Personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletniego, np. takiej jak: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.

4/ Personel nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec wychowanka, np. takiej jak:

- izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu wychowanka w grupie,
- wyszydzanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
- agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych.;

- umieszczanie obraźliwych, ośmieszających małoletniego rysunków, zdjęć i filmów;
 - rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających wychowanka materiałów,
 - cyberstalking – śledzenie w sieci poczynań małoletniego i upublicznianie ich.
- 5/ Personel nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej w tym:
- komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym; dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów, cmokania, itp.
 - nie pisze do wychowanka wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
 - nie publikuje żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o wychowanku i jego rodzinie w osobistych mediach społecznościowych, np. Facebooku, bez zgody zainteresowanych stron,
 - nie wdaje się w prywatne rozmowy małoletnich w mediach społecznościowych, nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby małoletniemu wyrządzić krzywdę,
- 6/ Personel nie narusza nietykalności osobistej wychowanka. Nie zachowuje się wobec małoletniego w sposób niestosowny, np. nie obmacuje go, nie dotyka, nie głaszcze, nie poklepuje w sposób poufaty, dwuznaczny.
- 7/ Nie zmusza małoletniego do odbycia jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
- 8/ Nie prowokuje nieodpowiednich kontaktów fizycznych z małoletnim tj.: łaskotanie, brutalne zabawy fizyczne i inne.
- 9/ Upewnia/ informuje małoletniego, że jeśli czuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, może o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie)
- 10/ Zawsze jest przygotowany na wyjaśnienie swoich działań/zachowania.
- 11/ Personel zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletniego, który doświadczył nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania.
- 12/ Personel równoważy potrzebę nadzoru z prawem małoletniego do prywatności, np. nie należy wchodzić do pokoju, pod prysznicę bez pozwolenia/ poinformowania o tym wychowanka
- 13/ Nie należy otaczać uczniów osobistą opieką, której oni nie potrzebują.
- 14/ Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie małoletniego zapewnia obecność innej osoby dorosłej.
- 15/ W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych, higienicznych i ratunkowych wobec małoletniego, unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego.

2.1.4. Zasady nawiązywania kontaktu z wychowankiem w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach edukacyjnych lub wychowawczych

- 1/ Kontaktując się z wychowankiem personel traktuje go podmiotowo.
- 2/ Kontakt z wychowankiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
- 3/ Kontakt z wychowankiem powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
- 4/ Personel nie zaprasza wychowanka do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nim prywatnie poza godzinami pracy.
- 5/ Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli wychowanek i rodzice/opiekunowie wychowanka są osobami bliskimi dla członka personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych wychowanków, ich rodziców/opiekunów.

3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w bursie szkolnej w Elku, a w szczególności działania niedozwolone

3.1. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

- 1/ Wychowankowie mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku. Wychowawcy i personel bursy szkolnej chronią wychowanków i zapewniają im bezpieczeństwo.
- 2/ Wychowankowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania/postępowania określonych w statucie Bursy.

- 3/ Wychowankowie uznają prawo innych wychowanków do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych wychowanków - nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
- 4/ Zachowanie i postępowanie wychowanków wobec kolegów/koleżanek i innych osób nie narusza ich poczucia godności/wartości osobistej. Wychowankowie są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
- 5/ Kontakty między wychowankami cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu proszę, dziękuję, przepraszam; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
- 6/ Wychowankowie budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
- 7/ Wychowankowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
- 8/ W kontaktach między sobą wychowankowie nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów/koleżanek.
- 9/ Wychowankowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
- 10/ Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród wychowanków nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona.
- 11/ Wychowanek nie ma prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innego wychowanka/ki.
- 12/ Wychowanek ma obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników bursy szkolnej o zaistniałych zagrożeniach.
- 13/ Jeśli wychowanek jest świadkiem stosowania przez innego wychowanka jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np.: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w Bursie procedurami).
- 14/ Wszyscy wychowankowie znają obowiązujące w bursie szkolnej procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych wychowanków, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w bursie szkolnej zwrócić o pomoc.
- 15/ Jeśli wychowanek stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w bursie szkolnej pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

4. Niedozwolone zachowania małoletnich w Bursie

1/ Stosowanie agresji i przemocy wobec wychowanków/innych osób:

a/ agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:

- bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie
- wymuszenia;
- napastowanie seksualne;
- nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
- fizyczne zaczepki;
- zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
- rzucanie w kogoś przedmiotami;

b/ agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:

- obelgi, wyzwiska
- wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
- bezpośrednio obrażanie ofiary;
- plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary

- groźby;
- c/ agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
- poniżanie,
 - wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie,
 - pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu itp.),
 - wulgarne gesty,
 - śledzenie/szpiegowanie,
 - obraźliwe wiadomości, zdjęcia itp. przesyłane poprzez wszystkie dostępne kanały komunikacyjne,
 - niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary,
 - straszenie,
 - uporczywe obserwowanie,
 - szantażowanie.
- 2/ Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w bursie, np. rzucanie kamieniami innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek itp.), używanie ognia na terenie placówki.
- 3/ Wyjście bez zezwolenia poza teren bursy, z wyjątkiem czasu na to przeznaczonego.
- 4/ Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w bursie. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
- 5/ Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek i wyjść grupowych, np. oddalanie się, przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie, itp.
- 6/ Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
- 7/ Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
- 8/ Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w bursie lub poza nią.
- 9/ Używanie wulgaryzmów w bursie i poza nią.
- 10/ Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności bursy.
- 11/ Kradzież/ przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności bursy.
- 12/ Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od kolegów.
- 13/ Wyśługiwanie się kolegami w zamian za korzyści materialne.
- 14/ Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójkach.
- 15/ Szykanowanie kolegów lub innych osób w bursie z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu itp.
- 16/ Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie itp.).
- 17/ Znęcanie się (współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie itp.).
- 18/ Aroganckie zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/ innych osób w bursie.
- 19/ Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych kolegów/osób bez ich zgody.
- 20/ Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
- 21/ Stosowanie wobec innych uczniów/innych osób różnych form cyberprzemocy.

6. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

Obowiązkiem prawnym Bursy jest takie wykorzystanie sieci, które będzie adekwatne do poziomu dojrzałości poznawczej i emocjonalno-społecznej wychowanków oraz nie będzie im szkodzić ani zagrażać ich rozwojowi psychofizycznemu. Do potencjalnych zagrożeń płynących z użytkowania sieci należy zaliczyć:

- dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, hazard itp.),
- działalność innych użytkowników zagrażająca dobru dziecka,
- oprogramowanie umożliwiające śledzenie i pozyskanie danych osobowych użytkowników sieci w bursie.

7. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

- 1/ Infrastruktura sieciowa bursy umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i wychowankom, w czasie zajęć i poza nimi.
- 2/ Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
- 3/ Rozwiązania organizacyjne na poziomie bursy bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
- 4/ Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie bursy jest zainstalowane i oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
- 5/ W bursie wyznaczony jest pracownik odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci.

Do jego obowiązków należą:

- zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację, co najmniej raz w miesiącu, odpowiedniego oprogramowania;
- sprawdzanie, co najmniej raz w miesiącu, czy na komputerach, w tym ze swobodnym dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści.

6/ Pracownik odpowiedzialny za Internet posiada indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z Internetu na terenie instytucji. Pracownik zachowuje login i hasło w tajemnicy.

7/ Indywidualny login i hasło do Internetu posiada każdy wychowawca korzystający z komputera służbowego.

8/ Na terenie bursy dostęp wychowanka do Internetu możliwy jest:

- bez nadzoru wychowawcy – na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się na terenie bursy (dostęp swobodny),
- za pomocą sieci wifi bursy, po podaniu hasła.

9/ Wychowanek może korzystać z Internetu na komputerze dedykowanym wychowankom tylko i wyłącznie z zainstalowanym programem filtrującym treści.

10/ Korzystanie z multimediów, Internetu i programów użytkowych służy celom informacyjnym, edukacyjnym i rozrywkowym.

11/ Użytkownikowi komputera zabrania się:

- instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
- usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu,
- dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.

8. Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych oraz innych urządzeń elektronicznych

1/ Wychowanek ma prawo korzystać na terenie bursy z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w bursie zasadami.

2/ Bursa nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu posiadanego przez wychowanków.

3/ Wychowankowie nie mogą korzystać z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu, a także mają obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie/plecaku/kieszce podczas zajęć zorganizowanych w bursie np. spotkania z policją, strażą miejską, strażą pożarną, dyrekcją, pracownikami gospodarczymi, administracyjnymi bursy itp., chyba, że za zgodą wychowawcy.

4/ Telefony i inne urządzenia elektroniczne (np. tablety) można wykorzystywać podczas zajęć organizowanych w bursie w celach dydaktycznych pod opieką oraz za zgodą wychowawcy prowadzącego zajęcia. Wychowanek może korzystać z telefonu, a także innych urządzeń elektronicznych w celu wyszukania informacji niezbędnych do realizacji zadań podczas tych zajęć, po uzyskaniu zgody wychowawcy prowadzącego dane zajęcia lub na jego wyraźne polecenie.

5/ W szczególnych przypadkach korzystanie z funkcji nagrywania oraz utrwalania w jakikolwiek sposób, możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody wychowawcy.

6/ Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

Brak 4.3. i 4.4.

9. Zasady ochrony wychowanków przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

1/ Bursa ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające wychowanków przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.

2/ Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:

- treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleceń i samobójstw, korzystania z narkotyków;
- treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych;
- różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

3/ Podstawowe działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:

- monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej; stosowanie filtrów antyspamowych,
- edukacja medialna – dostarczanie wychowankom wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną,
- prowadzenie systematycznych działań wychowawczych (integracja grup, budowanie dobrych relacji pomiędzy wychowankami, wprowadzanie norm grupowych; uczenie wychowanków odróżniania dobra od zła),
- prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych.

Celem tych działań jest:

- poszerzanie wiedzy na temat różnych form cyberprzemocy, prewencji oraz sposobu reagowania w przypadku pojawienia się zagrożenia,
- ukazanie sposobów bezpiecznego korzystania z sieci, w tym przestrzeganie przed zagrożeniami płynącymi z niewłaściwego użytkowania urządzeń multimedialnych,
- zapobieganie i ograniczenie lub wyeliminowanie zachowań agresywno-przemocowych realizowanych przy użyciu technologii komunikacyjnych w bursie i poza nią,
- propagowanie zasad dobrego zachowania w Internecie.
- włączenie rodziców wychowanków w działania Bursy na rzecz zapobiegania cyberprzemocy – poinformowanie ich o polityce bursy w zakresie reagowania na cyberprzemoc; edukacja na temat cyberprzemocy i zagrożeń z sieci: warsztaty, szkolenia dla rodziców, udostępnianie materiałów i publikacji, w tym polecanie i wskazywanie sposobów instalowania ochrony rodzicielskiej;
- instalowanie aplikacji filtrujących na każdym komputerze, z których korzystają pracownicy i wychowankowie oraz aplikacji filtrujących do usług sieciowych, które analizują przepływające dane i są w stanie zablokować dostęp do podejrzanych lokalizacji niezależnie od tego, czy przyłączony komputer wyposażono w odpowiednie narzędzie, czy też nie (bo na przykład jest to laptop lub inteligentny telefon z przeglądarką przyniesiony przez wychowanka)
- podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści, która obejmuje:
 - ustalenie okoliczności zdarzenia;
 - zabezpieczenie dowodów;
 - poinformowanie o sytuacji rodziców wychowanków – uczestników zdarzenia; – objęcie pomocą poszkodowanego wychowanka;
 - podjęcie działań wobec agresorów, w tym zastosowania środków dyscyplinujących zgodnie z obowiązującym regulaminem i rodzajem przewinienia;
 - powiadomienie policji, gdy sprawa jest poważna, zostało złamane prawo lub sprawca nie jest wychowankiem bursy i jego tożsamość nie jest nikomu znana;
- określenie procedury wskazującej osoby w bursie, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub zjawiska doświadczonej/ zaobserwowanej cyberprzemocy Rozdział 4 dokumentu.

10. Zasady ochrony wizerunku wychowanków

- 1/ Bursa uznając prawo wychowanka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę jego wizerunku.
- 2/ Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) – jako tzw. dana szczególnej kategorii przetwarzania.
- 3/ Upublicznianie wizerunku dziecka do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem (wymóg art. 8 RODO).
- 4/ Osoba małoletnia powyżej 16 roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie.
- 5/ Zgody, o których mowa w pkt 3 i 4 są wyrażane w formie pisemnej – wyraźne i niedorozumiane. Zgody j/w. są jednocześnie zgodami na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego wskazaną w art. 81 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
- 6/ Rodzice dziecka/opiekunowie lub małoletni powyżej 16 roku życia wyrażając zgodę na upublicznienie wizerunku małoletniego, określają precyzyjnie miejsca i kanały upubliczniania wizerunku, kontekst w jakim wizerunek będzie wykorzystany, a także okres upublicznienia.
- 7/ Osoba wyrażająca zgodę otrzymuje klauzulę informacyjną o zasadach przetwarzania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego oraz jest informowana przez osobę reprezentującą administratora danych osobowych o przysługujących prawach, w tym prawie do wycofania zgody oraz innych, z godnie z art. 5 RODO.
- 8/ Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów lub małoletniego powyżej 16 roku życia na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.
- 9/ Pracownikowi bursy nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku wychowanka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie jego głosu) na terenie bursy bez pisemnej zgody opiekuna wychowanka.
- 10/ Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna wychowanka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
- 11/ W przypadku utrwalania wizerunku wychowanków na zajęciach „otwartych”, „pokazowych” wymagana jest zgoda, jak w pkt 3 i 4.
- 12/ Wychowawca może wykorzystać w celach szkoleniowych lub edukacyjnych utrwalony materiał z udziałem wychowanków tylko z zachowaniem ich anonimowości oraz w sposób uniemożliwiający ich identyfikację, za zgodą dyrektora bursy.
- 13/ Ochrona wizerunku małoletnich utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie monitoringu.
- 14/ Regulamin monitoringu określa zasady udostępniania nagrań podmiotom zewnętrznym, w tym policji, służbom porządkowym oraz w sprawach wymagających wyjaśnień.

11. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich

- 1/ W bursie wdrożono Politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych (pracowników, wychowanków, rodziców/opiekunów) oraz powołano Inspektora ochrony danych.
- 2/ Dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L z 2016 r. 119, s. 1 ze zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem zasad:
 - zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości,
 - zasady ograniczenia celu przetwarzania danych,
 - zasada minimalizacji danych,
 - zasada prawidłowości danych,
 - zasady ograniczenia przechowania danych,
 - zasady integralności i poufności danych,

- zasady rozliczalności.
- 3/ Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych wychowanków, rodziców posiadają upoważnienie do ich przetwarzania danych osobowych na podstawie art. 6 i 9 RODO. Na potrzeby przetwarzania w formach zdalnych (nauka zdalna, przekazywanie danych osobowych organom upoważnionym do ich przetwarzania, danych osobowych wychowanków) w formie zdalnej, w bursie opracowano zasady ich przetwarzania oraz zasady zachowania bezpieczeństwa przetwarzania - System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (SZBI).
 - 4/ Każdy pracownik posiadający dostęp do danych osobowych złożył pisemne oświadczenie o znajomości Polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych pod rygorem odpowiedzialności karnej i zobowiązanie do jej przestrzegania pod rygorem odpowiedzialności karnej.
 - 5/ Rodzice/opiekunowie wychowanków są informowani o przetwarzaniu danych osobowych ich dzieci poprzez klauzule informacyjne.
 - 6/ Dyrektor bursy wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
 - 7/ Dane osobowe wychowanków zarejestrowane w formie pisemnej (dzienniki wychowawcze, zaświadczenia, zwolnienia oraz inna dokumentacja pisemna,
 - 8/ zawierająca dane osobowe wychowanków jest chroniona w zamkniętych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (sekretariat, pokój wychowawców, itp).
 - 9/ W bursie wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
 - 10/ Dane osobowe wychowanków udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.
 - 11/ Dane osobowe umieszczone w Niebieskiej Karcie „A” udostępniane są zespołowi interdyscyplinarnemu, powołanemu w trybie ustawy z dnia 9 marca 2023 r.- zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

ROZDZIAŁ IV ZASADY I PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

1. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia stosowania lub stosowania przemocy domowej.

Definicja przemocy domowej

Pod pojęciem „przemoc domowa” należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej.

1.1. Rodzaje przemocy domowej

- *przemoc fizyczna* – to każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała dziecka. Często powoduje różnego rodzaju urazy.
- *przemoc psychiczna* („maltretowanie psychiczne”) – to powtarzający się wzorec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic nie warte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych.
Wyróżnia się sześć form maltretowania psychicznego:
 - odtrącanie (werbalne i niewerbalne wrogie odrzucanie lub poniżanie),
 - zastraszanie,
 - wyzyskiwanie/przekupstwo,
 - odmowa reakcji emocjonalnych (ignorowanie potrzeb dziecka, nieokazywanie pozytywnych uczuć, brak emocji w interakcji z dzieckiem),
 - izolowanie (odmawianie dziecku kontaktów z rówieśnikami i dorosłymi),
 - zaniebdywanie rozwoju umysłowego, nauki, zdrowia, opieki medycznej.
- *przemoc seksualna* – to zaangażowanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszająca prawo i obyczaje danego społeczeństwa. Z wykorzystywaniem seksualnym mamy do czynienia wtedy, gdy występuje ono

między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem i innym dzieckiem, w sytuacji zależności, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w stosunku opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby.

Aktywność taka może obejmować:

- nakłanianie lub zmuszanie dziecka do udziału w jakichkolwiek prawnie zabronionych czynnościach seksualnych,
 - wykorzystywanie dziecka do prostytucji lub innych nielegalnych praktyk seksualnych,
 - wykorzystywanie dziecka do produkcji przedstawień i materiałów pornograficznych.
- *zaniedbywanie* – to jedna z form krzywdzenia polegająca na incydentalnym, bądź chronicznym niezaspokajaniu jego potrzeb oraz nierespektowaniu podstawowych praw, powodująca zaburzenia jego zdrowia, a także generująca trudności rozwojowe.

1.2. Rozpoznawanie przemocy wobec małoletniego

Rozpoznawanie przemocy wobec dziecka odbywa się poprzez:

- ujawnienie przez dziecko przemocy domowej,
- informacje od osoby będącej bezpośrednim świadkiem przemocy
- analizę objawów krzywdzenia występujących u dziecka,
- ocenę stopnia ryzyka wystąpienia przemocy w danej rodzinie.

1.3. Zgłaszanie przemocy domowej przez małoletniego

- 1/ Każdy małoletni będący wychowankiem Bursy Szkolnej w Ełku może zgłosić ustnie lub pisemnie dowolnej osobie, do której ma zaufanie, będącej pracownikiem placówki fakt stosowania wobec niego przemocy domowej.
- 2/ Zgłoszenie doznawanej krzywdy przez małoletniego może nastąpić w bezpośredniej rozmowie, SMS-em, drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną dostępną w każdym czasie.
- 3/ W przypadku wychowanka obcojęzycznego lub mającego trudności w mowie i piśmie osoba, do której zgłosił się małoletni zapewnia pomoc w nawiązaniu komunikacji poprzez skorzystanie z pomocy osoby władającej językiem obcym lub zapewnia komunikację w innych formach, np. poprzez wykorzystanie alternatywnych i wspomagających metod komunikacji.
- 4/ Osoba, która powzięła informację od krzywdzonego wychowanka podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu zatrzymanie krzywdzenia wychowanka.
- 5/ W przypadku zagrożenia życia wychowanka, po przekazaniu informacji dyrektorowi placówki, zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby porządkowe – policję o zagrożeniu życia małoletniego i pogotowie ratunkowe.

1.4. Zgłaszanie przemocy domowej przez pracownika placówki

- 1/ Każdy pracownik Bursy Szkolnej, który zauważy lub podejrzewa u wychowanka symptomy krzywdzenia, jest zobowiązany zareagować – jeśli to konieczne, udzielić pierwszej pomocy.
- 2/ Pracownik w trybie pilnym przekazuje informację o zaobserwowanym zdarzeniu Koordynatorowi „Strategii ochrony małoletnich” lub dyrekcji placówki, dołączając pisemną notatkę zawierającą istotne informacje dotyczące: wyglądu, stanu, dolegliwości oraz zachowania dziecka, cytaty jego wypowiedzi oraz podjęte działania.
- 3/ Koordynator „Strategii ochrony małoletnich” jako osoba upoważniona do prowadzenia spraw związanych z przemocą wobec małoletnich wraz z osobą zgłaszającą wypełniają tzw. Kartę zgłoszenia.

1.5. Zgłaszanie przemocy domowej przez osoby z zewnątrz

- 1/ Osoba, która jest świadkiem stosowanej przemocy domowej wobec małoletniego ma prawo do zgłoszenia podejrzenia stosowania przemocy lub przemocy w placówce oświatowej (Bursa Szkolna w Ełku).
- 2/ W celu zgłoszenia stosowanej wobec małoletniego przemocy domowej w/w osoba jest obowiązana dokonać zgłoszenia bezpośredniego każdemu pracownikowi placówki, który ma obowiązek powiadomić Koordynatora „Strategii ochrony małoletnich”.
- 3/ W trakcie rozmowy z Koordynatorem „Strategii ochrony małoletnich” osoba wskazuje na fakty, na podstawie których domniema o stosowaniu przemocy domowej wobec małoletniego.

- 4/ Osoba zgłaszająca przemoc jest zobowiązana wylegitymować się dokumentem zawierającym fotografię oraz wskazać dane do kontaktu.
- 5/ Zgłaszający przemoc domową jest informowany o zasadach przetwarzania jego danych osobowych udostępnionych pedagogowi oraz zasadach ich przetwarzania i bezpieczeństwa danych osobowych.
- 6/ W przypadku zgłoszeń anonimowych, w tym telefonicznych do sekretariatu Bursy pracownik sekretariatu sporządza notatkę z rozmowy telefonicznej i archiwizuje wydruk połączeń.
- 7/ W sytuacji, jak w pkt 6, pracownik sekretariatu powiadamia Koordynatora „Strategii ochrony małoletnich” o anonimowym zgłoszeniu, dołączając notatkę z rozmowy telefonicznej ze zgłaszającym lub wydruk ze skrzynki elektronicznej placówki.
- 8/ W przypadkach anonimowych zgłoszeń stosowanie przemocy wobec małoletniego podlega analizie i zdiagnozowaniu.
- 9/ Pracownik, do którego wpłynęło zgłoszenie podejrzenia stosowania przemocy lub jej stosowania wypełnia Kartę zgłoszenia, w obecności – o ile to możliwe – osoby zgłaszającej i w trybie pilnym przekazuje ją Koordynatorowi „Strategii ochrony małoletnich”, dyrektorowi lub wicedyrektorowi. Na karcie podpisuje się osoba, do której wpłynęło zgłoszenie i osoba zgłaszająca.
- 10/ W przypadku, gdy zgłaszana przemoc zagraża życiu lub zdrowiu małoletniemu, osoba pozyskująca taką wiedzę, jest obowiązana w trybie pilnym zawiadomić policję.

1.6. Wstępna ocena sytuacji osoby krzywdzonej

- 1/ W każdym przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, dyrektor placówki powołuje Zespół Interwencyjny do wstępnego zdiagnozowania sytuacji ofiary, w szczególności, tzw. czynniki ryzyka oraz dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją: kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z dzieckiem, jak i od jak dawna dziecko jest krzywdzone, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec dziecka, relacjach jakie ma dziecko z osobą rodzica niekrzywdzącego, o osobach wspierających je, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy – np. uzależnieniu od alkoholu rodziców.
- 2/ W skład Zespołu Interwencyjnego wchodzi: Koordynator „Strategii ochrony małoletnich”, wychowawca, pracownik zgłaszający podejrzenie stosowania przemocy.
- 3/ Zaleca się, by Zespół przeprowadził rozmowę z osobą krzywdzoną i osobą zgłaszającą podejrzenie lub krzywdzenie małoletniego, a także z rodzicem /opiekunem „niekrzywdzącym”.
- 4/ Wstępną diagnozę przeprowadza się z wykorzystaniem karty obserwacji i diagnozy (zał. nr 3), a w przypadku zaniedbania – kwestionariuszem diagnozującym oznaki zaniedbania (zał. nr 5).
- 5/ W przypadku uwiarygodnienia podejrzenia stosowania przemocy lub stwierdzenia jej stosowania, Koordynator „Strategii ochrony małoletnich” wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty”.
- 6/ W przypadkach niewskazujących na wiarygodność zgłoszenia (pomówienie, konfabulacja, kłamstwo) wychowawcy i Koordynator „Strategii ochrony małoletnich” „Strategii ochrony małoletnich” prowadzą wnikliwą obserwację małoletniego i w terminie 3 miesięcy od zgłoszenia ponownie w składzie, jak w pkt. 2 dokonują oceny sytuacji małoletniego.

Brak 1.7.; 1.8.; 1.9. 1.10. 1.11. + załączniki Niebieska Karta s.76 - 100

1.7. Zadania pracowników Bursy Szkolnej w Elku w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego w formie przemocy domowej

1.7.1. Dyrektor Bursy Szkolnej w Elku

- 1/ W porozumieniu z Koordynatorem „Strategii ochrony małoletnich” występuje do sądu rodzinnego i prokuratury, ośrodka pomocy społecznej z zawiadomieniem o zagrożeniu wychowanka krzywdzeniem,
- 2/ Podpisuje wszystkie pisma wychodzące na zewnątrz w sprawach krzywdzenia wychowanków.
- 3/ Powołuje Zespoły interwencyjne do diagnozy i oceny ryzyka zagrożenia przemocą domową – odrębne dla każdej sprawy.
- 4/ Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla osoby doznającej przemocy.
- 5/ Określa zasady prowadzenia dokumentacji i jej archiwizowania.
- 6/ Wydaje upoważnienia do dostępu do danych osobowych osobom biorącym udział w rozpoznawaniu przemocy domowej.
- 7/ Nadzoruje pracę Zespołu interwencyjnego.

8/ Współpracuje z instytucjami zewnętrznymi działającymi na rzecz wspierania i pomocy ofiarom przemocy domowej.

9/ Zapewnia pomoc wychowawcom w realizacji ich zadań i ich doskonaleniu zawodowym, ułatwiając im np. możliwość konsultacji trudnych przypadków ze specjalistami, wspiera, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie wobec dziecka.

1.7.2. Koordynator

W sytuacji podejrzenia przemocy wobec dziecka:

1/ Udziela bezpośredniej pomocy dziecku jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie.

2/ Zbiera informacje o dziecku w celu wstępnego zdiagnozowania jego sytuacji, szczególności o tzw. czynnikach ryzyka.

3/ Przewodniczy Zespołowi interwencyjnemu.

4/ Przeprowadza we współpracy z wychowawcą oraz innymi osobami zaangażowanymi w pomoc dziecku, ocenę zagrożenia dziecka przemocą.

5/ Współpracuje z dyrektorem w podejmowaniu interwencji:

- informuje dyrektora placówki o każdym przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie,
- gromadzi i przetrzymuje wszelką dokumentację.

6/ Monitoruje sytuację dziecka poprzez kontakt z wychowawcą, nauczycielami, także pracownikami niepedagogicznymi – dbając jednocześnie o zapewnienie poufności i niewłączanie osób nie związanych z pracą nad konkretnym przypadkiem.

7/ Współpracuje ze specjalistami – z poradni specjalistycznych, do których kierowane jest dziecko lub jego rodzice.

8/ Informuje rodziców o podjętych działaniach na rzecz dziecka.

9/ Prowadzi dokumentację dot. udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej (dziennik oraz dokumentację badań i czynności uzupełniających dot. każdego ucznia objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną).

1.7.3. Wychowawca

W sytuacji, gdy podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone:

1/ Udziela bezpośredniej pomocy dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie.

2/ Kontaktuje się z Koordynatorem przekazując mu informacje o swoich obserwacjach oraz wspólnie ustalają plan pomocy wychowankowi.

3/ Wypełnia Kartę zgłoszenia podejrzenia przemocy (załącznik 1).

4/ Swoje spostrzeżenia zapisuje i włącza do indywidualnej dokumentacji wychowanka.

5/ Systematycznie monitoruje sytuację dziecka, obserwując ewentualne zmiany jego zachowania, zamieszczając opisy w indywidualnej dokumentacji ucznia.

6/ Udziela dziecku wsparcia na wszystkich etapach pomocy.

1.7.4. Pracownicy obsługi, administracji

W sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka:

1/ Kontaktują się z jego wychowawcą lub koordynatorem, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach. Jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy – zapisują wiernie stwierdzone fakty w formie notatki służbowej i przekazują niezwłocznie dnia następnego.

2/ W każdej możliwej sytuacji obserwują zachowanie wychowanka i niosą jemu pomoc.

3/ W sytuacjach zagrożenia wychowanka chronią go przed kontaktem z osobą stosującą przemoc.

2. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia internetowego

2.1. Zasady i procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia lub zaistnienia „cyberprzemocy”.

Brak l. I. Post. ogólne s.106

2.2. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy

Osobami, które mogą zgłosić o podejrzeniu lub zaistnieniu cyberprzemocy mogą być: poszkodowany wychowanek (ofiara), jego rodzice (opiekunowie), inni wychowankowie, świadkowie zdarzenia, wychowawcy.

2.3. Ustalenie okoliczności zdarzenia

W placówce zgłaszanie wypadków cyberprzemocy odbywa się według następującej zasady:

- 1/ Wychowanek (ofiara) lub świadek cyberprzemocy informuje o zdarzeniu wychowawcę lub innego pracownika Bursy. Następnie należy powiadomić koordynatora i dyrektora, którzy dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie.
- 2/ Do obowiązków placówki należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków, przeprowadzenie rozmów z ofiarą, świadkami i sprawcami incydentu.
- 3/ Koordynator zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Jeżeli rozmowa była np. w obecności innego nauczyciela powinien on również ją podpisać. Jeżeli zabezpieczono jakieś dowody, powinny być załączone do dokumentacji.

Ważne, aby nie konfrontować sprawcy cyberprzemocy z ofiarą!

2.4. Zabezpieczenie dowodów

- 1/ Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane.
- 2/ Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.

2.5. Zidentyfikowanie sprawcy cyberprzemocy

- 1/ Bursa podejmuje działania, mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy.
- 2/ W sytuacji, gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z Sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.
- 3/ W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

2.6. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest wychowankiem Bursy, koordynator powinien podjąć dalsze działania:

- przeprowadzenie rozmowy z wychowankiem (sprawcą) o jego zachowaniu,
- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zdarzenia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i próbowanie rozwiązania sytuacji konfliktowej,
- sprawca powinien dostać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że Bursa nie akceptuje żadnych form przemocy,
- należy z wychowankiem omówić skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, jakie zostaną wobec niego zastosowane,
- sprawca powinien zostać zobowiązany do usunięcia szkodliwych materiałów z sieci,
- ważne jest znalezienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,
- należy powiadomić rodziców sprawcy i omówić z nimi zachowania wychowanka,
- jeżeli jest kilku sprawców, rozmawiać z każdym osobno.

2.7. Działania specjalistyczne

Objęcie poszkodowanego wychowanka oraz sprawcy pomocą psychologiczno-pedagogiczną, w szczególnym przypadku może być konieczność skierowania wychowanków na dalsze badania specjalistyczne i terapię, np. do poradni psychologiczno-pedagogicznej.

2.8. Środki dyscyplinarne wobec sprawcy

Wobec sprawcy cyberprzemocy Bursa stosuje standardowe kary jak wobec sprawców każdej przemocy, zawarte w statucie Bursy.

2.9. Ochrona świadków zdarzenia

Ważne jest, by w wyniku interwencji nie narażać świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy. Całe postępowanie powinno być prowadzone w sposób bardzo dyskretny i poufny.

3. Zasady i procedury postępowania w przypadku podejrzenia dostępu małoletnich do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych.

3.1. Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks karny, art. 200 § 1–5 kk, art. 200a kk, art. 200b kk, art. 202 § 1-4b, art. 256 kk, art. 257.
Statut Bursy, regulamin Bursy.

3.2. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Zagrożenie łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleceń i samobójstw, korzystania z narkotyków; niebezpieczeństwo werbunku dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych).

3.3. Telefony/kontakty alarmowe krajowe

Zgłaszanie nielegalnych treści: www.dyzurnet.pl, numer alarmowy 112, policja 997

3.4. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia

Reakcja placówki w przypadku pozyskania wiedzy o wystąpieniu zagrożenia będzie zależna od tego, czy:

- treści te można bezpośrednio powiązać z wychowankami Bursy,
- treści nielegalne lub szkodliwe nie mają związku z wychowankami Bursy, lecz wymagają kontaktu Bursy z odpowiednimi służbami.

3.5. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

1/ W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu), znalezione w Internecie lub w komputerze wychowanka. Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel Bursy posiadający odpowiednie kompetencje techniczne.

2/ W pierwszym przypadku rozwiązanie leży po stronie Bursy, zaś w drugim należy rozważyć zgłoszenie incydentu policji oraz poinformować o nim serwis Dyzurnet (dyzurnet.pl).

3.6. Identyfikacja sprawcy (-ów)

1/ W identyfikacji sprawców kluczową rolę odgrywają zgromadzone dowody. W procesie udostępniania nielegalnych i szkodliwych treści małoletnim biorą udział na ogół: twórca treści (np. pornograficznych) oraz osoby, które udostępniły je wychowankowi.

2/ Konieczne jest poinformowanie wszystkich rodziców/prawnych opiekunów wychowanków uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i roli ich dzieci.

2.12. Działania wobec sprawców zdarzenia

1/ W przypadku udostępniania przez wychowanka treści opisanych wcześniej jako szkodliwe, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia należy przeprowadzić z nim rozmowę na temat jego postępowania i w jej trakcie uzmysłwić mu szkodliwość prowadzonych przez niego działań.

2/ Działania Bursy powinny koncentrować się na aktywnościach wychowawczych. W przypadku upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej) należy złożyć zawiadomienie o zdarzeniu na policji.

3.7. Działania wobec ofiar zdarzenia

1/ Wychowanka (ofiary) i świadków zdarzenia - począwszy od pierwszego etapu interwencji otacza się opieką psychologiczno-pedagogiczną.

2/ Rozmowa z wychowankiem przeprowadza się z uwzględnieniem jego komfortu psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości ucznia ze względu na fakt, iż kontakt z treściami nielegalnymi może mieć bardzo szkodliwy wpływ na jego psychikę. W trakcie rozmowy należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do ww. treści.

3/ Należy koniecznie powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych ofiary o zdarzeniu i uzgodnić z nimi podejmowane działania i formy wsparcia dziecka. Działania Bursy w takich przypadkach powinna cechować poufność i empatia w kontaktach ze wszystkimi uczestnikami zdarzenia oraz osobami udzielającymi wsparcia.

3.8. Działania wobec świadków

W przypadku, gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego należy podjąć działania edukacyjne i wychowawcze.

3.9. Współpraca z policją i sądami rodzinnymi

W przypadku naruszenia prawa, np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego lub prób uwiedzenia małoletniego w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą, szkoła - w porozumieniu z rodzicami dziecka - niezwłocznie powiadamia policję.

3.10. Współpraca ze służbami i placówkami specjalistycznymi

Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać potrzebę skorzystania przez ofiarę ze specjalistycznej opieki psychologicznej. Decyzja o takim kontakcie i skierowaniu na terapię musi zostać podjęta w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.

4. Zasady i procedury postępowania w przypadku naruszenia prywatności dotyczących nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystywania danych osobowych lub wizerunku małoletniego.

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks karny, art. 190a, RODO 30.

4.1. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

1/ Zagrożenie to polega na naruszeniu prywatności wychowanka lub pracownika Bursy poprzez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie danych osobowych lub wizerunku wychowanka albo pracownika Bursy. Podszywanie się pod inną osobę, wykorzystywanie jej wizerunku lub danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody osobistej lub majątkowej jest w świetle polskiego prawa przestępstwem.

2/ Najczęstszymi formami wyłudzenia lub kradzieży danych jest przejęcie profilu na portalu społecznościowym w celu dyskredytacji lub naruszenia dobrego wizerunku ofiary (np. publikacja zdjęć intymnych bądź fotomontażu), szantażowania (w celu uzyskania korzyści finansowych w zamian za niepublikowanie zdjęć bądź treści naruszających reputację ofiary), dokonania zakupów i innych transakcji finansowych (np. w sklepach internetowych na koszt ofiary).

3/ Często naruszenia prywatności łączy się z cyberprzemocą.

4.2. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

1/ Gdy sprawcą jest wychowanek - kolega ofiary lub rodzice powinni skontaktować się z dyrektorem placówki, wychowawcą lub osobą odpowiedzialną za koordynację działań związanych z bezpieczeństwem cyfrowym na terenie Bursy.

2/ W przypadku gdy do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych wykorzystanie wizerunku wychowanka dochodzi ze strony dorosłych osób trzecich, rodzice powinni skontaktować się bezpośrednio z policją i powiadomić o tym Bursę (zgodnie z Kodeksem karnym ściganie następuje wówczas na wniosek pokrzywdzonego). Istotne dla ścigania sprawcy jest uzyskanie dowodów potwierdzających, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej.

4.3. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

1/ W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem działania – w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu oraz adres strony, na której udostępniony został wizerunek dziecka, konwersacja w komunikatorze, SMS).

2/ Równolegle należy dokonać zmian tych danych identyfikujących, które zależą od ofiary, tj. haseł i loginów lub kodów dostępu do platform i portali internetowych, tak aby uniemożliwić kontynuację procederu naruszania prywatności – w działaniu tym powinna wspierać ucznia osoba dorosła.

3/ Jeśli wykradzione dane zostały wykorzystane w celu naruszenia dobrego wizerunku ofiary bądź w innych celach niezgodnych z prawem, należy dążyć do wyjaśnienia tych działań i usunięcia ich skutków, także tych widocznych w Internecie. Likwidacja stron internetowych czy profili w portalach społecznościowych, która wymagać będzie interwencji w zebrane dowody, musi odbywać się za zgodą policji (o ile została powiadomiona). Szczególnej uwagi wymagają incydenty kradzieży tożsamości w celu posłużenia się nią np. podczas zakupu towarów online lub dokonania transakcji finansowych. W tym przypadku należy skontaktować się ze sklepem lub pożyczkodawcą i wyjaśnić charakter zdarzenia. O czynach niezgodnych z prawem należy powiadomić policję. Identyfikacja sprawcy(-ów).

4/ W przypadku gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz potwierdzają, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej, zabezpiecza się i przekazuje policji. W przypadku, gdy trudno to ustalić, identyfikacji dokonać powinna policja. W przypadku znanego sprawcy, który jednak nie działał z powyższych pobudek, Bursa dąży do rozwiązania problemu w ramach działań wychowawczo-profilaktycznych uzgodnionych z rodzicami.

4.4. Działania wobec sprawców zdarzenia

1/ Gdy sprawcą incydentu jest wychowanek Bursy należy wobec niego – w porozumieniu z rodzicami – podjąć działania wychowawcze, zmierzające do uświadomienia nicodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów, jakich dokonał. Jednym z elementów takich działań powinno być zadośćuczynienie osobie poszkodowanej.

2/ Celem tych działań powinno być nie tylko nabycie przez wychowanka odpowiedniej wiedzy na temat wagi poszanowania prywatności w codziennym życiu, ale trwała zmiana jego postawy na prezentującą szacunek wobec cudzego wizerunku i prywatności.

3/ Dyrekcja Bursy podejmuje decyzję w sprawie powiadomienia o incydencie policji, biorąc pod uwagę rodzaj czynu oraz wiek sprawcy, jego dotychczasowe zachowanie, postawę po odkryciu incydentu, opinię wychowawcy i Młodzieżowej Rady Bursy.

4.5. Działania wobec ofiar zdarzenia

1/ Nieletnią ofiarę incydentu należy otoczyć – w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi – opieką psychologiczno-pedagogiczną (jeśli jest taka potrzeba) i powiadomić o działaniach podjętych w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć ofiary, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym).

2/ Jeśli kradzież tożsamości bądź naruszenie dobrego imienia ofiary jest znane tylko jej i rodzicom Bursa powinna zapewnić poufność działań, tak aby informacje narażające ofiarę na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.

4.6. Działania wobec świadków

Gdy kradzież tożsamości bądź naruszenie dobrego imienia ofiary jest znane szerszemu gronu wychowanków Bursy podejmuje się wobec nich działania wychowawcze, zwracające uwagę na negatywną ocenę narażania na uszczerbek wizerunku koleżanki lub kolegi oraz odpowiedzialność prawną.

4.7. Współpraca z policją

Gdy naruszenie prywatności czy wyłudzenie lub kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem ofierze szkody majątkowej lub osobistej, rodzice wychowanka powinni o tym powiadomić policję.

4.8. Współpraca ze służbami placówkami specjalistycznymi

W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych wobec ofiary, można skierować wychowanka, za zgodą i we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi, do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej.

5. Zasady i procedury postępowania w przypadku nawiązywania przez małoletnich niebezpiecznych kontaktów w Internecie – uwodzenie, pedofilia.

1.1. Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks karny: art. 200, art. 200a § 1 i 2, art. 286 § 1.

1.2. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Zagrożenie obejmuje kontakt osoby dorosłej z małoletnią w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia dziecka do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyłudzenia własności (np. danych, pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych).

5.3. Telefony alarmowe krajowe

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111, <https://116111.pl/>

Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci: 100 100, <https://800100100.pl/>

Zgłaszanie nielegalnych treści: dyzurnet.pl dyzurnet@dyzurnet.pl, 615 005.

5.4. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

1/ Osobami najczęściej zgłaszającymi omawiany problem są rodzice/opiekunowie prawni wychowanka lub osoby „ścigające pedofili”. W pierwszym przypadku informacja trafia najpierw do placówek oświatowych, w drugim – na policję. Zdarza się, że informacja uzyskiwana jest ze środowiska rówieśników ofiary.

2/ Kluczowe znaczenie w działaniach placówki ma czas reakcji – szybkość przeciwdziałania zagrożeniu ze względu na niezwykle szkodliwe konsekwencje realizacji kontaktu online, przeradzającego się w zachowania w świecie rzeczywistym: uwiedzenie i wykorzystanie seksualne, kidnaping, a także wyłudzenie pieniędzy czy przedmiotów dużej wartości.

3/ W przypadku niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie może dochodzić do zagrożenia życia i zdrowia dziecka, szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

5.5. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

1/ Należy zidentyfikować i zabezpieczyć w Bursie, w formie elektronicznej, dowody działania dorosłego sprawcy uwodzenia (zapisy rozmów w komunikatorach czy na portalach społecznościowych, zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail).

2/ Jednocześnie bezzwłocznie należy zawiadomić policję o wystąpieniu zdarzenia.

5.6. Identyfikacja sprawcy(-ów)

1/ Ze względu na bezpieczeństwo nie należy podejmować samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy, lecz udzielać wszelkiego możliwego wsparcia organom ścigania, m.in. zabezpieczyć i przekazać zebrane dowody.

2/ Identyfikacja sprawcy wykracza poza kompetencje i możliwości placówki w większości przypadków uwodzenia przez Internet.

5.7. Działania wobec sprawców

1/ Nie należy podejmować aktywności zmierzających bezpośrednio do kontaktu ze sprawcą.

2/ Zadaniem Bursy jest zebranie dowodów i opieka nad ofiarą i ewentualnymi świadkami.

5.8. Działania wobec ofiar zdarzenia

1/ W każdym przypadku próby nawiązania niebezpiecznego kontaktu – np. w celu werbunku do sekty lub grupy promującej niebezpieczne zachowania, a także rekrutacji do grupy terrorystycznej – należy przede wszystkim zapewnić ofierze opiekę psychologiczną i poczucie bezpieczeństwa. Podobnego wsparcia należy udzielić w przypadku zaobserwowania zachowań wychowanków zagrażających ich zdrowiu i życiu (samookaleczenia, zażywanie substancji psychoaktywnych), bowiem zachowania te mogą być inicjowane i wzmacniane poprzez kontakty w Internecie.

O możliwym związku takich zachowań wychowanków z inspiracją płynącą z Internetu należy powiadomić rodziców.

2/ Pierwszą czynnością w ramach reakcji na zagrożenie jest otoczenie ofiary pomocą psychologiczno-pedagogiczną we współpracy Bursy z rodzicami/opiekunami prawnymi. W trakcie rozmowy z wychowankiem, prowadzonej z uwzględnieniem jego komfortu psychicznego przez wychowawcę/pracownika Bursy, do którego wychowanek ma szczególne zaufanie, należy uzyskać wszelkie możliwe

informacje o sprawcy i przekazać je policji. Trzeba upewnić się, że kontakt ofiary ze sprawcą został przerwany, a wychowanek odzyskał poczucie bezpieczeństwa.

3/ Towarzyszyć temu powinna analiza sytuacji domowej (rodzinnej) wychowanka, w której tkwić może źródło poszukiwania kontaktów w Internecie. Wychowankowi należy udzielić profesjonalnej opieki terapeutycznej i/lub lekarskiej.

4/ Wszelkie działania Bursy wobec wychowanka powinny być uzgadniane z rodzicami/opiekunami prawnymi i inicjowane za ich zgodą.

5.9. Działania wobec świadków

Jeżeli zgłaszającym zagrożenie był rówieśnik ofiary, należy docenić jego prospołeczną postawę.

5.10. Współpraca z policją

W przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwodzenia dziecka do lat 15 – obowiązkiem Bursy jest powiadomienie policji.

5.11. Współpraca ze służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi

W przypadkach uwiedzenia nieletnich przez osoby dorosłe rekomenduje się – w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi – skierowanie ofiary na terapię do placówki specjalistycznej opieki psychologicznej.

6. Zasady i procedury postępowania w przypadku powzięcia informacji o sekstingu, prowokacyjnych zachowaniach i aktywności seksualnej w celu osiągnięcia dochodu przez małoletnich.

6.1. Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks karny – art. 191a, art. 202 § 1–4c.

6.2. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Seksting to przesyłanie wiadomości drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub z wykorzystaniem różnych aplikacji i komunikatorów albo publikowanie np. na portalach (społecznościowych) prywatnych treści, głównie zdjęć lub filmów, o kontekście seksualnym, erotycznym.

6.3. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

W przypadku sekstingu zgłoszeń dokonują głównie rodzice lub opiekunowie prawni wychowanka (ofiary). Czasami informacja dociera do placówki bezpośrednio od wychowanka lub z grona bliskich jego znajomych. W rzadkich wypadkach wychowawcy i inni pracownicy Bursy sami identyfikują takie zdarzenia w sieci. Delikatny charakter sprawy, a także odpowiedzialność karna sprawcy wymagają zachowania daleko posuniętej dyskrecji i profesjonalnej reakcji. Niekiedy zgłoszenia dokonują ofiary lub osoby je znające.

6.4. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

Wyróżniamy 3 podstawowe rodzaje sekstingu, które skutkują koniecznością realizacji zmodyfikowanych procedur reagowania:

- 1/ Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników. Materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej.
- 2/ Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie.
- 3/ Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób (bez względu na intencje) i na tym tle dochodzi do cyberprzemocy.

6.5. Identyfikacja sprawcy

- 1/ Identyfikacja sprawcy będzie możliwa przede wszystkim dzięki zabezpieczeniu dowodów - przesyłanych zdjęć czy zrzutów ekranów portali, w których opublikowano zdjęcie(a).
- 2/ W niektórych przypadkach seksting może nosić znamiona przestępstwa, związanego z produkcją oraz rozpowszechnianiem materiałów pornograficznych z udziałem osoby małoletniej (poniżej 18. r.ż.) – art.

202 § 3 i 4 kk, dlatego skrupulatność i wiarygodność dokumentacji ma duże znaczenie. Należy przy tym przestrzegać zasad dyskrecji, szczególnie w środowisku rówieśniczym ofiary.

6.6. Działania wobec sprawców zdarzenia

- 1/ Zidentyfikowani małoletni sprawcy sekstingu winni zostać wezwani do dyrekcji Bursy, gdzie zostaną im przedstawione dowody ich aktywności. Niezależnie od zakresu negatywnych zachowań i działań, wszyscy sprawcy powinni otrzymać wsparcie pedagogiczne i psychologiczne. Konieczne są także rozmowy ze sprawcami w obecności ich rodziców zaproszonych do Bursy.
- 2/ Dalsze działania poza zapewnieniem wsparcia i opieki psychologiczno-pedagogicznej nie są konieczne, jednak istotne jest pouczenie sprawców zdarzenia, że dalsze rozpowszechnianie materiałów może być nielegalne i będzie miało poważniejsze konsekwencje, w tym prawne.
- 3/ Niektóre tego typu materiały mogą zostać uznane za pornograficzne, w takim wypadku na dyrektorze placówki ciąży obowiązek zgłoszenia incydentu policji. Rozpowszechnianie materiałów pornograficznych z udziałem nieletnich jest przestępstwem ściganym z urzędu (art. 202 Kodeksu karnego), dlatego też dyrektor placówki jest zobowiązany do zgłoszenia incydentu policji i/ lub do sądu rodzinnego. Wszelkie działania wobec sprawców incydentu powinny być podejmowane w porozumieniu z ich rodzicami lub opiekunami prawnymi.
- 4/ W sytuacji zaistnienia znamion cyberprzemocy należy dodatkowo zastosować procedurę: cyberprzemoc.

Działania wobec ofiar zdarzenia

W razie upublicznienia przypadku sekstingu w środowisku rówieśniczym pierwszą reakcją Bursy i rodziców, oprócz dokumentacji dowodów, jest otoczenie opieką psychologiczno-pedagogiczną ofiary oraz zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych. Rozmowa na temat identyfikacji potencjalnego sprawcy powinna być realizowana z uwzględnieniem komfortu psychicznego dziecka – ofiary sekstingu, z jego poszanowaniem.

6.7. Działania wobec świadków

Jeśli przypadek sekstingu zostanie upowszechniony w środowisku rówieśniczym, np. poprzez media społecznościowe czy MMS, wśród wychowanków Bursy lub publikację na portalu społecznościowym, Bursa podejmuje działania wychowawcze, uświadamiające negatywne aspekty moralne sekstingu oraz narażanie się na dotkliwe kary osób, które go stosują.

6.8. Współpraca z policją i sądami rodzinnymi

W przypadku publikacji lub upowszechniania zdjęć o charakterze pornografii dziecięcej (co jest wykroczeniem ściganym z urzędu) dyrektor Bursy powiadamia o tym zdarzeniu policję lub sąd rodzinny.

6.9. Współpraca ze służbami społecznymi, placówkami specjalistycznymi

Kontakt ofiar z placówkami specjalistycznymi może okazać się konieczny w indywidualnych przypadkach. O skierowaniu do nich decyzję powinien podjąć dyrektor placówki w porozumieniu z koordynatorem oraz rodzicami/opiekunami prawnymi ofiary.

Brak 6. S. 118-119 prawa autorskiego

7. Zasady i procedury postępowania w przypadku stwierdzenia bezkrytycznej wiary w treści zamieszczane w Internecie, nieumiejętności odróżniania treści prawdziwych od nieprawdziwych, skutków szkodliwości reklam

7.1. Podstawy prawne uruchomienia procedury

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. 2020, poz. 910, z późn. zm.).

7.2. Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Brak umiejętności odróżniania informacji prawdziwych od nieprawdziwych publikowanych w Internecie, bezkrytyczne uznawanie za prawdę też publikowanych na forach internetowych, kierowanie się informacjami zawartymi w reklamach. Taka postawa młodzieży prowadzić może do zagrożeń życia i zdrowia (np. stosowania wyniszczającej diety, samookaleczeń), skutkować rozczarowaniami i porażkami

życiowymi (w efekcie korzystania z fałszywych informacji), utrudniać lub uniemożliwiać osiągnięcie dobrych wyników w edukacji (korzystanie z upraszczających i zawężających wiedzę nieprofesjonalnych opracowań), a także do utrwalania się u młodego człowieka ambiwalentnych postaw moralnych. Działania mające na celu wyposażenie wychowanków w kompetencje pozwalające na radzenie sobie z dezinformacją i krytyczne podejście do informacji powinny być elementem edukacji prowadzonej dla całej społeczności Bursy.

7.3. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

Posługiwanie się przez wychowanków nieprawdziwymi informacjami zaczerpniętymi z Internetu każdorazowo powinno być zauważone przez wychowawcę w procesie wychowawczym, przeanalizowane i skomentowane.

7.4. Działania wychowawcze

Bursa powinna prowadzić działania profilaktyczne – edukację medialną (informacyjną).

Działania mające na celu zapobieganie angażowaniu się młodzieży w zachowania autodestrukcyjne powinny być zaplanowane w ramach programu profilaktycznego Bursy oraz skierowane do ogółu wychowanków (profilaktyka uniwersalna).

Brak Organizacji Procesu 122-131

Dyrektor
Bursy Szkolnej w Elku

mgr inż. *Witold Klubowiec*